

✓ Fašistliku terrori ohvrite ümbermatmine Rakveres

Eesti NSV okupeerimisega 1941. a. alustasid fašistid metsikut nõukogude inimeste mõrvamist. Mõrva ohvriks langes ka Rakveres hulk paremaid nõukogude patrioote.

Pühapäeval, 22. aprillil toimus Rakveres fašistide poolt mõrvatute ümbermatmine.

Organiseeritud liikusid asutuste ja käitiste töölisel ja teenistujad ning organisatsioonid staadioni juures asuvalle matusepaigale.

Leinamarsi helide saatel kanti sõdurite ja tuletõrjajate poolt 50 punast kirstu staadionilt matusepaigale. Paljastatud peadega, leinas kuid kättemaksu vihaga südames, jälgis üle 3000-pealine rahvahulk mõrvatute viimast teekonda.

Leinamitingu avas EK(b)P Virumaa komitee sõjaosakonna juhataja sm. E. Lausik.

Pikema sõnavõtuga esines EK(b)P Virumaa komitee sekretär sm. A. Janson, kes omas sõnavõtus kirjeldas, kuidas saksa röövvaldajad on aastasadade jooksul püüdnud maha suruda eestlasi, kuid see ei õnnestunud neil.

Okupatsiooni ajal korraldasid fašistid Eestis surmalaagreid Kloogal, Kiviõlis j. m. Nad tapsid massiliselt süütuid inimesi, lapsi, naisi ja rauku. Nad hävitasid meie maa parimaid poegi ja tütreid.

Süütute veri nõuab kõige karmimat kättemaksu ja kättemaksu tund ei ole kaugel, sest võidukas Punaarmee võitleb Berliini tänavatel ning raudne rõngas fašistliku Saksamaa ümber tõmbub üha koo-

male. „Ehitame uuesti üles Eesti, mis saab olema parimaks mälestuseks langenutele“, lõpetas oma sõnavõtu sm. Janson.

Major Kiseljov ütles oma elavas sõnavõtus: „Sakslased tahtsid võtta meie rahvastelt vabaduse ja vara, nad tahtsid hävitada slaavi rahva. Punaarmee võitleb meie vabaduse eest, veri — vere eest on meie hüüdlause.“

Rakvere Keskkooli direktor sm. Laidmaa ütles omas selgitavas kõnes: „Need fašistide poolt mõrvatud nõukogude patrioodid elistasid ennem surra, kui reeta kodumaad. Neid on vintsutatud ja häbistatud ja nende laibad kutsuvad meid võitlusesse pruuni katku — fašismi vastu. Saksamaa purustatakse ja läheneb kõigile rahvastele elukevad — rahu.“

Punaarmee esindaja sm. Kudrešov tähendas: „Seisame fašistide roimade akti ees. Punaarmee, suur vene rahvas ühes teiste rahvastega toob vabaduse kõigile. Meie jõud kasvavad iga päevaga. Punaarmee on saanud maailma parimaks — võimsamaks armeeks, kes toob rahvastele vabaduse ja maksab kätte fašistidele nende roimade eest.“

Raksatas kolmekordne saluut sõjaväelaste poolt ning hakati sängitama mulda nende kirste, kes on annud oma parima — elu — nõukogude kodumaa eest.

Kolksatades langevad mullakamakad hauda kattes sangarite kirste.

Energiliselt töötavad kõik labi-

datega — õpilased, sõjaväelased, tuletõrjajad ja ametiühinglased.

Valminud kalmud kaetakse valgete lillede ja kuuseokstega ning järgneb järelhüüdeid ja pargade panek organisatsioonide ja asutuste poolt.

Lõppsõnas ütleb sm. E. Lausik: „Sängitasime täna mulda 50 seltsimeest, kes on vaid murdosa sellest arvust, keda mõrvanud fašistlik metsaline.“

Siin vennashauas on oma viimase puhkepaiga leidnud need, kes jäänud truuks nõukogude riigile ja Eesti töötava rahva vabadusele, viimase hingetõmbeni. Siin puhkavad minu kaasvõitlejad Eesti rahvatasujad — partisanid. Siin puhkavad mehed ja naised, kes võitlesid Eesti töötava rahva parema tuleviku eest. Siin puhkab minu kaastööline sm. Maserova ja minu ema, keda mõrvati sellepärast, et tema poeg võitles töötava rahva parema tuleviku eest.

Iga õiglane süda nõuab mõrvaritele väärilist karistust ja meie ei väsi enne, kui neist igäüks on saanud oma ärateenitud palga.

Aeglaselt valgub rahvahulk laiali. Tibab peent vihma hallist taevast. Tundub, kui kurvastaks looduski nähes mõrvarite inetut käetööd.

Eesti töötajate südames aga leegitseb viha ja kättemaks — veri — vere eest ja surm — surma eest fašistlikele mõrvaritele. T. L.